

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia

**Małopolski Konkurs Historyczny
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów i klas
dotychczasowych gimnazjów prowadzonych
w szkołach innego typu
rok szkolny 2018/2019
„Ziemie polskie i Polacy pod zaborami (1795-1918)
na tle wydarzeń z historii powszechnej”**

7 marca 2019 etap wojewódzki

Wypełnia Komisja Wojewódzka

Miejsce na dane ucznia

Numer Zadania	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w poszczególnych zadaniach
1	1	
2	3	
3	2	
4	4	
5	3	
6	5	
7	4	
8	2	
9	7	
10	4	
11	4	
12	2	
13	3	
14	1	
15	1	
16	3	
17	6	
18	6	
19	4	
20	3	
21	4	
22	2	
23	3	
24	10	
25	1	
26	4	
27	2	
28	1	
29	1	
30	4	
Suma punktów	Możliwych punktów do uzyskania: 100	Uzyskanych punktów:

Ilość uzyskanych punktów po weryfikacji

Czytelny podpis osoby sprawdzającej :

Czytelny podpis osoby weryfikującej :

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

Przed rozpoczęciem pracy przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
2. Przed Tobą zestaw **30** zadań konkursowych.
3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać maksymalnie **100** punktów.
4. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna ilość punktów, którą można uzyskać.
5. Na rozwiązanie zestawu masz **90 minut**. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem powiadomi Cię o upływającym czasie.
6. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
7. Odpowiedzi należy wpisywać tylko długopisem lub piórem i tylko atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi zapisane ołówkiem, piśmakiem lub innym przyborem nie będą oceniane.
8. Pisz czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane!
9. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów. Błędne zapisanie nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat spowoduje nieprzyznanie punktów.
10. Błędne zapisy wyraźnie przekreśl. Przy błędnych zaznaczeniach w pytaniach testowych należy pisać: dobrze, źle.
11. Nie wolno używać korektora – zadanie, w którym użyto korektora nie będzie oceniane.
12. Brudnopis nie podlega ocenie.
13. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
14. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Organizatorzy konkursu

Zadanie nr 1 (1 punkt)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadanie.

W [...], zwanym później "Atenami wołyńskimi", powstała w 1805 roku pod opieką Tadeusza Czackiego szkoła [...], reprezentująca poziom równy niejednemu uniwersytetowi [...].

(Źródło: S. Grodziski, Polska w czasach przełomu (1764 – 1815), t. VI, Kraków 2001, s. 216-217)

- Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej zidentyfikuj opisaną w nim szkołę i wpisz jej nazwę w wykropkowane miejsce

Zadanie nr 2 (3 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A, B, C.

Dla uczestników obrad [...] było rzeczą jasną, że wskrzeszenie Polski, choćby najbardziej okrojonej, zjednoczy przeciw niej wszystkie trzy państwa zaborcze. Z tego względu [...] zaproponował [jednemu z uczestników obrad], aby władcą [państwa] został jego brat, wielki książę Konstanty, car zaś radził ofiarować to stanowisko bratu [innego uczestnika obrad], Hieronimowi [...]. Ostatecznie zgodzono się, aby władzę [w państwie] ofiarować królowi [...]. Dla Polaków była to propozycja bardzo dobra, bowiem już Konstytucja 3 Maja oddawała [temu władcy] tron po Stanisławie Augustie Poniatowskim.

(Źródło: S. Grodziski, Polska w czasach przełomu (1764 – 1815), t. VI, Kraków 2001, s. 246)

- A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj państwo, o którym mowa w kontekście wyboru jego władcy i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce
- B. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj osobę władcy, który miał objąć opisane państwo i wpisz jego imię oraz nazwę dynastii w wykropkowane miejsce
- C. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj rokowania podczas których zapadły ustalenia dotyczące osoby podkreślonej w tekście i wpisz w wykropkowane miejsce nazwę miejsca w którym podpisano traktat kończący opisane rokowania

Zadanie nr 3 (2 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A i B.

Wierzytelności pruskie wobec ziemiaństwa polskiego z terenów, które weszły w skład [...] przejął cesarz [...] jako zdobycz wojenną; wynosiły one 43 mln [...]. Odstąpił je [...] w zamian za 21 mln [...], które [państwo] miało spłacić ratami w ciągu czterech lat. [Podpisano] konwencję poświęconą polskiemu zadłużeniu w bankach pruskich [...]. [Długi] nie zostały one jednak wyegzekwowane, im. in. na skutek katastrofy [władcy, które przejął wierzytelności].

(Źródło: S. Grodziski, Polska w czasach przełomu (1764 – 1815), t. VI, Kraków 2001, s. 214)

- A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj okres w historii Polski, w którym miały miejsce opisane rokowania i podkreśl właściwą odpowiedź:
 - Księstwo Warszawskie
 - Królestwo Polskie przed powstaniem listopadowym
 - Królestwo Polskie po powstaniu listopadowym
 - zabór pruski w okresie Wiosny Ludów
- B. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj władcę podkreślonego w tekście i wpisz jego imię w wykropkowane miejsce

Zadanie nr 4 (4 punkty)

Przyporządkuj polskich dowódców pełniących czynną służbę wojskową w Europie do jednostek wojskowych, ruchów powstańczych i rewolucyjnych, w których zajmowali stanowisko dowódcy i wpisz nazwy tych jednostek (ruchów) w wykropkowane miejsce.

- gen. Karol Kniaziewicz
- gen. Maciej Rybiński
- gen. Józef Bem
- gen. Wojciech Chrzanowski

Zadanie nr 5 (3 punkty)

Połącz wydarzenia związane z dążeniami niepodległościowymi, rewolucyjnymi oraz demokratycznymi w Europie w I połowie XIX wieku z krajami/obszarami, w których miały one miejsce i wpisz nazwy tych krajów w wykropkowane miejsce.

Uwaga: nie wszystkie kraje pasują do wydarzenia

Kraje: Włochy, Grecja, Wielka Brytania, Rosja, Królestwo Obojga Sycylii, Francja

- powstanie dekabrystów
- ruch czartystów
- masakra na wyspie Chios

Zadanie nr 6 (5 punktów)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A, B, C, D, E.

Wówczas ze znakomitym programem uzdrowienia gospodarki państwa wystąpił [...], który w latach 1821-1830 piastował urząd ministra przychodów i skarbu. Oszustom podatkowym zagroźono karą śmierci. Deficyt zlikwidowano. Wpływy z podatków wzrosły trzykrotnie. Ustanowiono na nowo świetnie prosperujące monopole państwowe w zakresie handlu solą i tytoniem. W 1828 roku założono Bank Polski, który miał objąć kierownictwo nad finansami Królestwa, a także zająć się koordynacją popieraną przez państwo operacji kredytowych. Znaczne sumy przeznaczono na inwestycje w dziedzinie handlu i przemysłu.

(N. Davies, Boże Igrzysko, t. II, cz. I, Kraków 1998, s. 342)

A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj postać polityka, który podjął opisane w tekście działania i wpisz jego imię i nazwisko w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej rozpoznaj państwo, w którym prowadzono opisaną politykę i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

C. Na podstawie tekstu wskaż działanie doraźne podjęte przez polityka wskazanego w zadaniu A, które wpłynęło na zwiększenie dochodów skarbowych państwa

-

D. Na podstawie tekstu wskaż działanie długofalowe podjęte przez polityka wskazanego w zadaniu A, które wpłynęło na zwiększenie dochodów skarbowych państwa

-

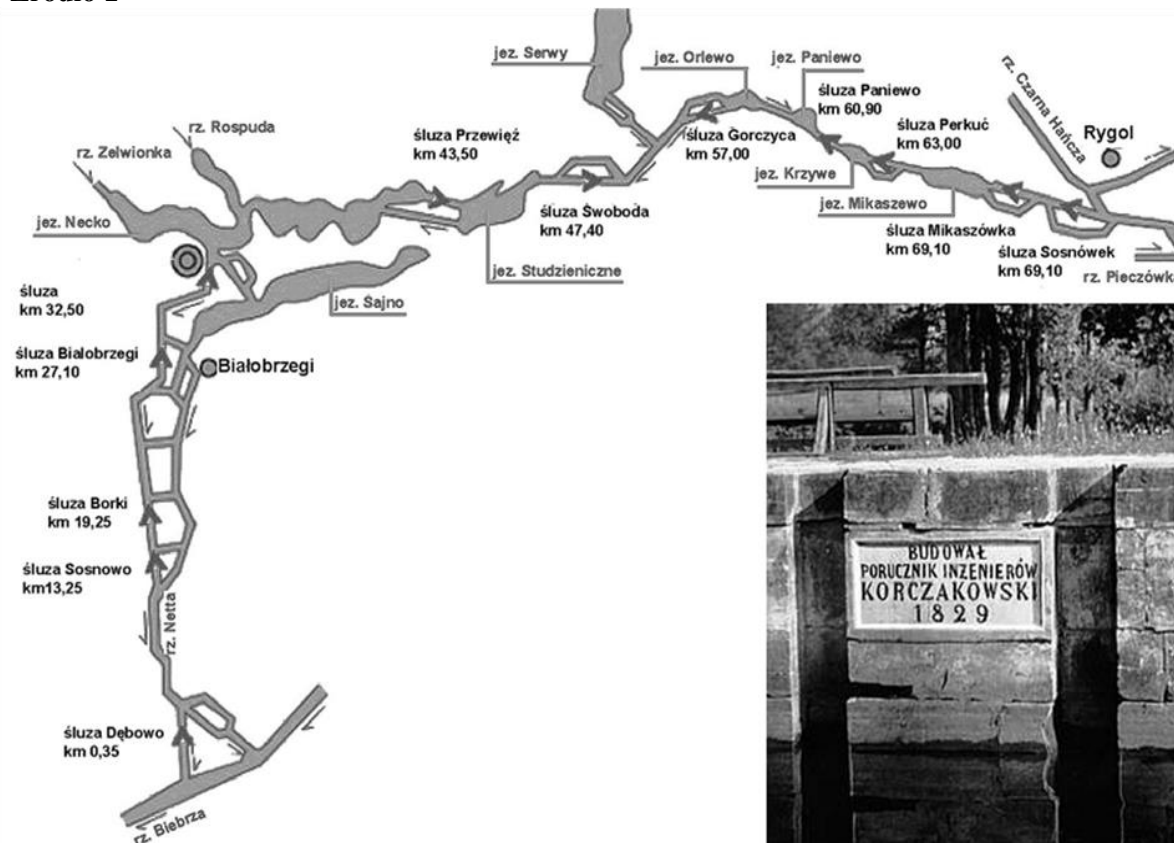
E. Na podstawie wiedzy własnej wyjaśnij w 1-2 zdaniach wpływ rozwiązania podkreślonego w tekście na dochody budżetu państwa z tytułu handlu solą i tytoniem

.....
.....
.....

Zadanie nr 7 (4 punkty)

Na podstawie mapy (źródło 1), zdjęcia (źródło 2) i tekstu (źródło 3) przedstawiających jedną z inwestycji wykonanych na ziemiach polskich w XIX wieku wykonaj zadania A, B, C, D.

Źródło 1

Źródło 2

(Źródło: [http://www.\[...\]pl/przebiega.php](http://www.[...]pl/przebiega.php), <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/88648/64294e52562ca5f6d08d167162f77d11>, dostęp 4.02.2019)

Źródło 3

Koncepcja budowy [...] zrodziła się w toku narad i konferencji prowadzonych [...] w lipcu i sierpniu [...], czego wynikiem był m. in. znany ukaz z 13 VIII określany [mianem] „magna charta [wielka karta] rozwoju przemysłu polskiego” [...]. Ponieważ 25 października [...] Prusy dokonały pierwszej jednostronnej tzw. ostrzegawczej podwyżki cła na polskie towary zbożowe, autorzy - piszący na ten temat — skłonni są podtrzymać przekonanie, że myśl budowy zrodziła się u schyłku [...] roku [...]. Można domniemywać, że myśl [tej inwestycji] była żywa w miejscowym środowisku - w kręgu działaczy, zmiernych do aktywizacji gospodarczej tej wielce zacofanej części kraju.

(Źródło: http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r1983-t28-n2/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r1983-t28-n2-s345-370/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r1983-t28-n2-s345-370.pdf, dostęp 4.02.2019)

A. Na podstawie źródła 1 i 2 oraz wiedzy własnej rozpoznaj przedstawioną w nich inwestycję i wpisz jej nazwę w wy kropkowane miejsce

B. Na podstawie wiedzy własnej wpisz w wy kropkowane miejsce nazwę państwa na którego obszarze wykonano inwestycję przedstawioną na mapie

C. Na podstawie tekstu wskaż przyczynę doraźną (bezpośrednią) rozpoczęcia inwestycji

D. Na podstawie tekstu wskaż cel długofalowy (pośredni) rozpoczęcia inwestycji

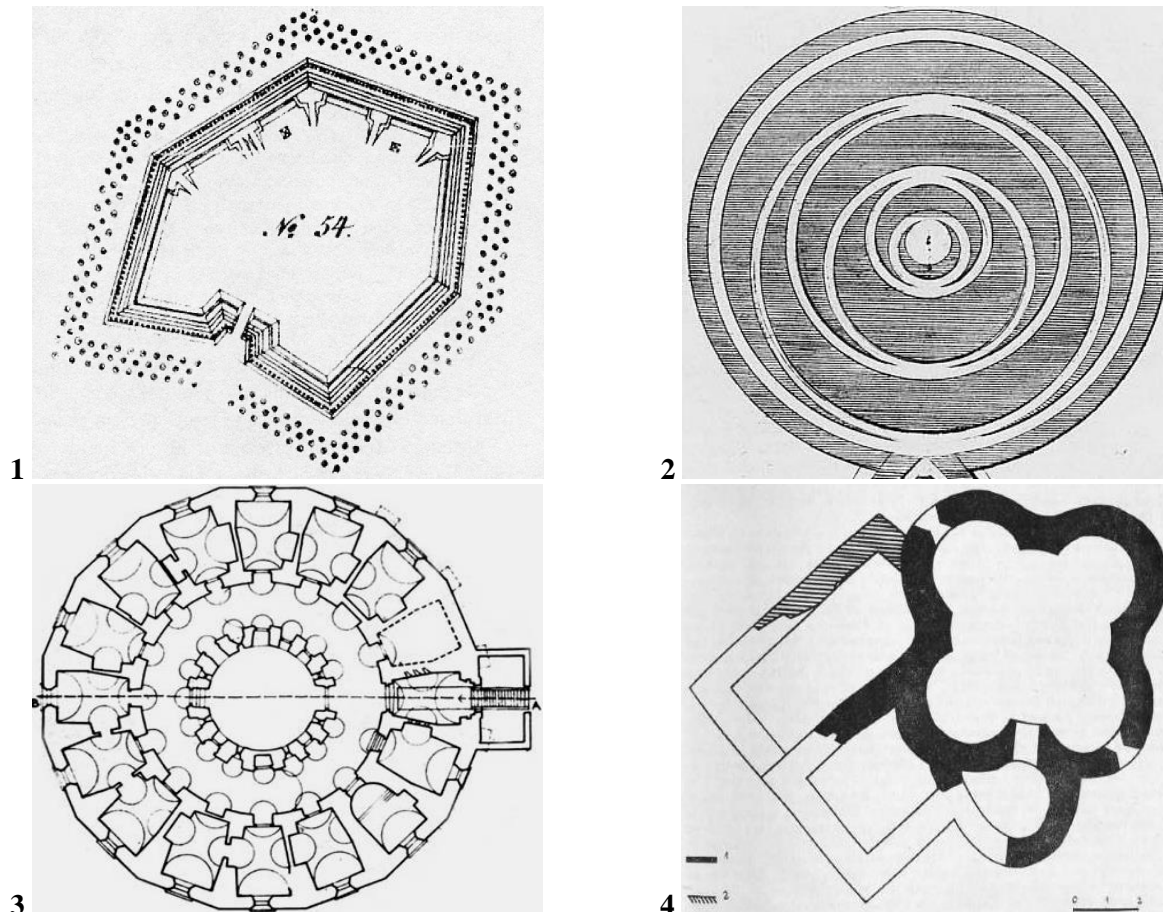
Zadanie nr 8 (2 punkty)

Przeczytaj tekst współczesnego autora a następnie obejrzyj cztery schematy i wykonaj zadania A i B.

Źródło 1

21 grudnia 1839 r. [Paweł Edmund] Strzelecki wyruszył w głąb nieznanego lądu po raz drugi. W lutym dołączyli do niego farmer James Macarthur i praktykujący u niego młody Anglik James Riley. Wspólnie ruszyli wzdłuż Gór Wododziałowych, badając [...] górny bieg rzeki Murray. Idąc na wschód, Strzelecki odkrył i zbadał [...] Góry Śnieżne. 15 lutego wspiął się na mierzący 2228 m szczyt, który okazał się najwyższą górą Australii. Polski badacz nazwał go Górą [...]. W dzienniku z wyprawy tak opisał ten moment: „Szczególny wygląd tego wierzchołka uderzył mnie tak silnie przez swe podobieństwo do [formy upamiętnienia] [...] bohatera narodowego [...], że choć w cudzym kraju, na cudzej ziemi, ale wśród ludu ceniącego wolność i jej obrońców, nie mogłem powstrzymać się od tego, żeby nie nadać temu szczytowi nazwy Góra [...].

(Źródło: <https://www.rp.pl/Rzecz-o-historii/305109901-Wyprawy-Pawla-Edmunda-Strzeleckiego.html>, dostęp 5.02.2019)

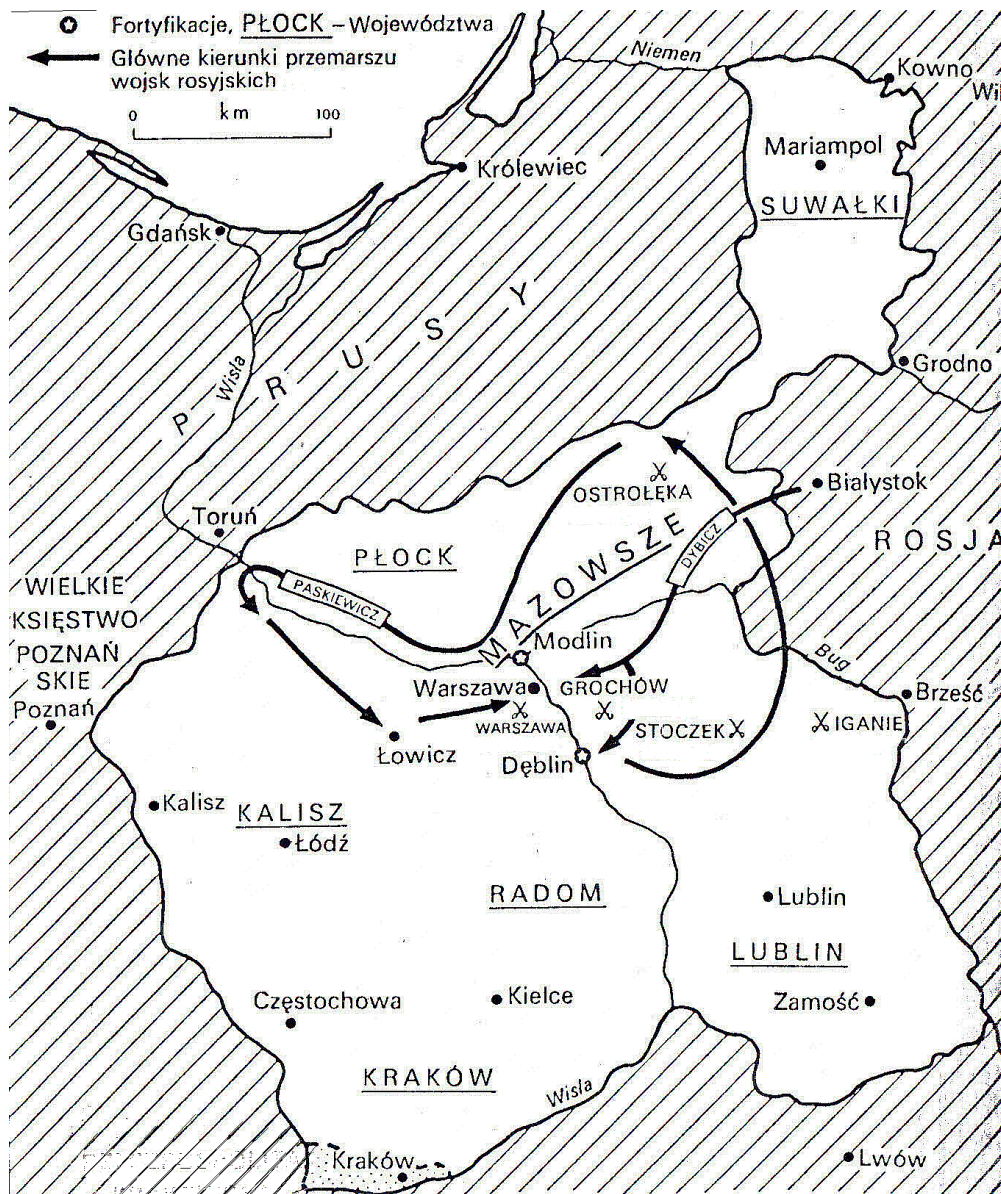

(Źródło: <http://www.jazon.krakow.pl/koscioly/index.php?name=nmp&menu=w>; <https://dobroni.pl/n/reduta-nr-54-reduta/16834>; <http://stare-podgorze.pl/fort> [...]; [http://www.ank.gov.pl/wystawy-i-galerie/\[...\]-materiały-z-zasobu-krakowskiego-archiwum](http://www.ank.gov.pl/wystawy-i-galerie/[...]-materiały-z-zasobu-krakowskiego-archiwum), dostęp 1.02.2019)

- A. Na podstawie tekstu oraz wiedzy własnej wskaż obszar ziem polskich na którym zrealizowano upamiętnienie postaci historycznej, będące inspiracją dla polskiego podróżnika i wpisz oficjalną nazwę tego obszaru w wykropkowane miejsce
- B. Na podstawie planów dzieł architektury/inżynierii ukazanych z lotu ptaka (źródło 2) wskaż to, które stało się inspiracją dla polskiego podróżnika przy nadawaniu nazwy najwyższej górze Australii i wpisz w wykropkowane miejsce odpowiadającą mu cyfrę

Zadanie nr 9 (7 punktów)

Obejrzyj mapę a następnie na jej podstawie i wiedzy własnej **rozstrzygnij**, które ze zdań w tabeli jest prawdziwe (wpisz słowo "prawda") a które fałszywe (wpisz słowo "fałsz").

(Oprac. własne na podstawie: N. Davies, Boże Igrzysko, t. II, cz. I, Kraków 1998, s. 338)

Zdanie	Ocena
1. Głównym obszarem działań wojennych była Wielkopolska.	
2. Podczas działań wojennych Kraków odegrał aktywną rolę.	
3. Feldmarszałek Paskiewicz ścigając przeciwnika wkroczył na terytorium Prus.	
4. Podczas działań wojennych jedna ze stron była wsparta przez ochotników.	
5. Ważną rolę podczas działań wojennych odegrały fortyfikacje.	
6. Podczas działań wojennych Rosja współpracowała z Austrią.	
7. Kluczową bitwę stoczono na Mazowszu.	

Zadanie nr 10 (4 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadanie.

Emigranci zazwyczaj dzielili się na konserwatywnych "białych" i radykalnych "czerwonych" [...]. Komplementem dla Hotelu Lambert [...] stał się rój [...] ugrupowań opozycyjnych - od Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832-62) [...], po [...] Lud Polski (1835-46) w Londynie i Młodą Polskę w Bernie [...]. Z upływem czasu rozłam między "białymi" i "czerwonymi" znacznie się pogłębił, [...]. W Anglii [...] gromada [...] Londyn Ludu Polskiego (1856-61) miała powiązania z międzynarodowymi kręgami zwolenników utopijnego komunizmu [...].

(źródło: N. Davies, Boże Igrzysko, t. II, cz. I, Kraków 1998, s. 318)

- Na podstawie fragmentu tekstu współczesnego historyka i wiedzy własnej dopasuj organizacje emigracyjne do orientacji/kierunków ideowych/politycznych i wypełnij poniższą tabelę.

Republikańska lewica	Monarchistyczna prawica

Zadanie nr 11 (4 punkty)

Przyporządkuj władców europejskich z I połowy XIX wieku do krajów, w których panowali.

Uwaga: Połączenia władca-kraj nie muszą być uszeregowane w tabeli w kolejności chronologicznej panowania. Dla niektórych władców i krajów nie ma prawidłowego przyporządkowania

Władcy: Ludwik Filip, Fryderyk Wilhelm IV, Franciszek I, Mikołaj I, Karol Albert

Kraje: Francja, Austria, Prusy, Wielka Brytania, Królestwo Sardynii

Władca	Kraj panowania

Zadanie nr 12 (2 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A i B.

Po wszystkich przykrych porażkach politycznych, które poniósł w ciągu ostatnich sześciu lat, odniósł w końcu zwycięstwo. Jego partia wygrała. Zwyciężyła sprawa wolności i niezależności rządów. I choć wolałby może służyć tej sprawie jako senator, los zrzucił inaczej [...]. Nazajutrz prezydent-elekt wstał wcześniej rano i udał się do biura gubernatora, by opracować listę członków nowego gabinetu. Tegoż dnia głębokim Południem wstrząsnęły telegraficzne meldunki o wyborze [...]. Mieszkańcy południowych miast wylegli na ulice. Wszędzie mówiono o secesji.

(Źródło: Stephen B. Oates, "[...]", Warszawa 1991, s. 264-265)

A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj polityka, o którym mowa w tekście i wpisz jego imię oraz nazwisko

B. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej wskaż wydarzenie do którego doszło w wyniku postawy wyrażonej przez ludność podkreśloną w tekście i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

.....

Zadanie nr 13 (3 punkty)

Obejrzyj zdjęcie sztandaru i wykonaj zadania A, B, C.

<https://kresy24.pl/pod-znakiem-orla-pogoni-i-archaniola/> (dostęp: 31.01.2019)

- A. Na podstawie wiedzy własnej zidentyfikuj powstanie, podczas którego wykonano sztandar i wpisz nazwę tego powstania w wykropkowane miejsce
- B. Na podstawie wiedzy własnej wpisz w wykropkowane miejsce umowną nazwę ugrupowania, z inicjatywy którego wykonano ten sztandar
- C. Na podstawie elementów graficznych umieszczonych na sztandarze ocień w 1-2 zdaniach, czy odwołuje się on do idei hasła "całość"

Zadanie nr 14 (1 punkt)

Przeczytaj fragment wiersza współczesnego autora i wykonaj zadanie.

*Przez Plac Saski czerkieskie sotnie pędzą
A przed zamkiem sto ognisk dzisiaj płonie
Jak pan robi to, Wasza Ekscelencjo
Że po każdej nienawidzą Cię stronie?
Pan, margrabis, nie myślisz na rozkaz
Więc u cara toś już podejrzany [...]
Po co w twarze logiką nam chlustasz?
Nie czytaliśmy Hegla jaśnie panie
Dla nas Szopen – groch i kapusta
I od czasu do czasu powstanie*

(Źródło: [http://\[...\]dziennikipowstania.pl/jak-pan-to-robi-wasza-ekscelencjo-ze-po-kazdej-nienawidza-cie-stronie-\[...\]i-jego-dzialalnosc-polityczna/](http://[...]dziennikipowstania.pl/jak-pan-to-robi-wasza-ekscelencjo-ze-po-kazdej-nienawidza-cie-stronie-[...]i-jego-dzialalnosc-polityczna/), dostęp 28.01.2019)

- Na podstawie fragmentu tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj postać historyczną o której mowa i wpisz jej imię i nazwisko w wykropkowane miejsce

Zadanie nr 15 (1 punkt)

Uporządkuj w kolejności chronologicznej wydarzenia w tabeli, oznaczając je cyframi 1, 2, 3, 4 i przyjmując cyfrę "1" dla wydarzenia najwcześniejszego a "4" dla najpóźniejszego.

Wydarzenie	Kolejność
proklamacja Komuny Paryskiej	
powstanie Austro-węgier	
bitwa pod Sedanem	
powstanie Czerwonego Krzyża	

Zadanie nr 16 (3 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu jednego z polskich historyków z XIX wieku i wykonaj zadania A i B.

Fakt politycznego upadku narodu polskiego [...] doczekał się dotąd licznych dzieł swoich i cudzoziemców, które go wszechstronnie rozebrały [...]. Przed i po rozbiórce Polski okazywaliśmy tenże sam brak politycznego rozumu, ducha organizacji, prawdziwego zmysłu zachowawczego [...].

(Źródło: <http://www.omp.org.pl/stareomp/index0b4d.html?module=subjects&func=viewpage&pageid=509>, dostęp 10.02.2019)

A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj szkołę historyczną, której poglądy wyrażono w tekście i wpisz jej nazwę w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie wiedzy własnej wskaż szkołę historyczną, która podjęła w okresie rozbiorów polemikę ze szkołą historyczną zidentyfikowaną w zadaniu A i wpisz jej nazwę w wykropkowane miejsce

C. Na podstawie wiedzy własnej wskaż w 1-2 zdaniach zasadniczą różnicę między szkołami historycznymi wskazanymi w zadaniu A i B w ocenie zagadnienia poruszonego w tekście

Zadanie nr 17 (6 punktów)

Na podstawie wiedzy własnej **rozstrzygnij**, które ze zdań A, B, C, D, E, F jest prawdziwe (wpisz słowo "prawda"), a które fałszywe (wpisz słowo "fałsz").

A. Robert Owen należał do twórców socjalizmu utopijnego

B. Francja jako pierwsza wprowadziła w 1848 roku powszechne prawo wyborcze

C. Ignacy Łukasiewicz zbudował pierwszą lampę naftową

D. Gen. Jan Skrzynecki był jednym z dowódców powstania styczniowego

E. Austria głosiła ideę zjednoczenia Niemiec poprzez utworzenie tzw. *Małych Niemiec*

F. Michał Drzymała zamieszkał w wozie w ramach protestu przeciwko rugom pruskim

Zadanie nr 18 (6 punktów)

Uzupełnij tabelę, przyporządkowując do jej odpowiednich części przedstawicieli trzech kierunków artystycznych występujących w XIX wieku. Odpowiedzi wybierz spośród poniższych:

Eliza Orzeszkowa, George Byron, Victor Hugo, Aleksander Świętochowski, Jan Kaspróicz, Stanisław Przybyszewski

Romantyzm	Pozytywizm	Młoda Polska

Zadanie nr 19 (4 punkty)

Obejrzyj ilustrację pochodzącą z angielskiego satyrycznego tygodnika "Punch" i wykonaj zadania A, B, C, D.

GARIBALDI THE LIBERATOR ;

Or, The Modern Perseus.

(Źródło: https://punch.photoshelter.com/image/10000E.bq_18WeVg, dostęp 7.02.2019)

Napis na tarczy: *Garibaldi na ratunek*

Napis pod ilustracją; *Garibaldi wyzwoliciel lub współczesny Perseusz*

Napis na postaci stojącej kobiety: *Sycylia*

A. Na podstawie ilustracji i wiedzy własnej wskaż państwo, które stanowiło dla Giuseppe Garibaldi-go główną przeszkodę w zjednoczeniu Włoch i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie wiedzy własnej wpisz w wykropkowane miejsce nazwę wyprawy, podczas której doszło do wydarzeń symbolicznie przedstawionych na ilustracji

C. Na podstawie wiedzy własnej wpisz w wykropkowane miejsce imiona i numer władcy, który został pierwszym królem zjednoczonych Włoch

D. Na podstawie ilustracji i wiedzy własnej rozstrzygnij w 1-2 zdaniach, czy konsekwencją działań podjętych przez Giuseppe Garibaldiego było ogłoszenie się przez papieża "więźniem Watykanu"

.....
.....
.....
.....

Zadanie nr 20 (3 punkty)

Na podstawie źródła 1 i źródła 2 wykonaj zadania A, B, C.

Źródło 1. ilustracja z 1911 roku przedstawiająca ćwiczenia marokańskiej artylerii pod kierunkiem europejskiego oficera - stojąca postać w ciemnym mundurze

(Źródło: <http://grafik.rp.pl/g4a/1007435,537250.9.jpg>,
dostęp 4.02.2019)

Źródło 2

1 lipca 1911 r. do Agadiru, niewielkiego portu w zachodnim Maroku, wpłynęła kanonierka [...] o symbolicznej nazwie "Panther". Był to tak sławiony w prasie [...] "skok pantery do Agadiru" [...]. W taki sposób [...] wyrazili chęć wszczęcia z Francją rokowań na temat [rekompensaty] za uznanie panowania francuskiego w Maroku. Chcieli rokować, ale mając w ręku "zastaw" [...]. Plany [...] sięgały daleko, obejmowały całe Kongo Francuskie [...]. 4 listopada 1911 roku porozumienie zostało wreszcie zawarte. [...] dały Francji wolną rękę w Maroku i zgodziły się na ogłoszenie francuskiego protektoratu nad tym krajem [...].
(Źródło: J. Pajewski, Historia powszechna 1871-1918, Warszawa 1994, s. 280-281)

A. Na podstawie ilustracji i wiedzy własnej wskaż kraj, z którego pochodził oficer prowadzący ćwiczenia artyleryjskie przedstawione na ilustracji i wpisz nazwę tego kraju w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie źródła 2 i wiedzy własnej wskaż kraj, który rywalizował z Francją o wpływy w Maroku i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

C. Na podstawie wiedzy własnej ocień w 1-2 zdaniach, czy sytuację przedstawioną w źródle 1 i 2 można nazwać realizacją zasady *polityki otwartych drzwi* sformułowanej przez dyplomację USA w odniesieniu do kolonii

Zadanie nr 21 (4 punkty)

Na podstawie wiedzy własnej przypisz instytucje naukowe/kulturalne do zaborów w których powstały i wypełnij tabelę.

Institucja naukowa/kulturalna	Zabór
Biblioteka Raczyńskich	
Zakład Narodowy im. Ossolińskich	
Towarzystwo Rolnicze	
Polska Akademia Umiejętności	

Zadanie 22 (2 punkty)

Obejrzyj reklamy (źródło 1 i 2) i wykonaj zadania A i B.

Źródło 1

Źródło 2

(Źródło: <http://mbc.malopolska.pl/dlibra/doccontent?id=89508>, dostęp 9.02.2019)

- A. Na podstawie źródła 1 i wiedzy własnej wymień produkt, który pojawił się w ofercie dla klientów dopiero drugiej połowie XIX wieku i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce
- B. Na podstawie źródła 2 i wskaż wynalazek, którego upowszechnienie się w miastach w drugiej połowie XIX wieku umożliwiło pojawienie się w ofercie dla klientów urządzeń widocznych na ilustracji i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

Zadanie nr 23 (3 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A i B.

Przez kolejne lata setki tysięcy Polaków przybywało do [...] w poszukiwaniu lepszego życia dla siebie i swoich rodzin. Przybyziami była polska szlachta, która uciekała po powstaniu 1830-1831 roku. Emigracja polska, zwana później „Polonią”, została ukształtowana przez różne fale imigracyjne [...]. Największa fala emigracji [...] w latach 1890-1914 (zwana „emigracją założycieli” [...] swój szczyt osiągnęła przed końcem XIX wieku, kiedy ponad 100 tys. osób przybyło [...] w 1890 roku. Liczbę Polaków imigrantów w [...] przed pierwszą wojną światową szacuje się na około 3 mln.

(Źródło: J. Paweł Gieorgica, [...] jako kierunek emigracji Polaków [...], Pogranicze. Studia Społeczne. Tom XXIII. (2014), s. 273)

A. Na podstawie tekstu i wiedzy własnej zidentyfikuj kraj, do którego emigrację opisano i wpisz jego nazwę w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie tekstu wskaż (wpisując nazwę wydarzenia lub daty), która z opisanych w nim fal emigracji miała charakter polityczny a która charakter ekonomiczny:

- charakter polityczny
- charakter ekonomiczny

Zadanie nr 24 (10 punktów)

Zapoznaj się z opisami osób, miejsc, zjawisk politycznych, gospodarczych, występujących w XIX i na początku XX wieku i wpisz w wykropkowane miejsce ich właściwe nazwy.

Uwaga: odpowiedź powinna zawierać jeden wyraz

- Zasada w polityce przyjęta przez uczestników kongresu wiedeńskiego, odrzucająca koncepcję współdziałania społeczeństwa w rządzeniu państwem
- Opozycyjna grupa posłów na sejmach Królestwa Polskiego skupiona wokół Wincentego i Bonawentury Niemojowskich
- Funkcjonujące w XIX wieku na ziemiach polskich prawo chłopów do korzystania z łąk, pastwisk i lasów należących do właścicieli ziemskich
- Przywódca antybrytyjskiego powstania w Sudanie w latach 80. XIX wieku
- Papież, który pod koniec XIX wieku wydał przełomową encyklikę poświęconą sprawom społecznym
- Powstały pod koniec XIX wieku nurt w ruchu socjalistycznym negujący konieczność rewolucji i walki klasowej
- Potomkowie holenderskich osadników w Afryce walczący na przełomie XIX i XX wieku z Wielką Brytanią
- Miejsce największej bitwy morskiej stoczonej podczas wojny rosyjsko-japońskiej
- Koncepcja zjednoczenia wszystkich narodów słowiańskich
- Zagarnięcie siłą części lub całości terytorium innego państwa

Zadanie nr 25 (1 punkt)

Uporządkuj w kolejności chronologicznej wydarzenia w tabeli, oznaczając je cyframi 1, 2, 3, 4 i przyjmując cyfrę "1" dla wydarzenia najwcześniejszego a "4" dla najpóźniejszego.

Wydarzenie	Kolejność
otwarcie kanału kilońskiego	
otwarcie metra londyńskiego	
otwarcie kanału panamskiego	
otwarcie kanału sueskiego	

Zadanie nr 26 (4 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka i wykonaj zadania A, B, C.

"Młodzi" z przywództwa [...] bezustannie naciskali na intensyfikację akcji terrorystycznych, z pogardą odrzucając ostrożne rady "starych". [...] Głośno domagali się [...] kosztem narodowej niepodległości. Podczas ósmego zjazdu, który odbył się w 1906 roku we Lwowie, udało się skłecić kompromis. Ale już dziewiąty zjazd w Wiedniu w listopadzie tego samego roku ujawnił istnienie trwałego rozłamu. [Fracja] pod przywództwem Feliksa Kona i Henryka Waleckiego odłączyła się [...]. [Druga frakcja] nadal sprawowała kontrolę nad Organizacją Bojową [...].

(N. Davies, Boże Igrzysko, t. II, cz. I, Kraków 1998, s. 410)

A. Na podstawie tekstu rozpoznaj partię, o której mowa w tekście i wpisz jej pełną nazwę w wykropkowane miejsce

B. Na podstawie wiedzy własnej wpisz w wykropkowane miejsce nazwy dwóch frakcji na które podzieliła się w 1906 roku partia opisana w tekście:

-
-

C. Na podstawie tekstu wskaż w 1-2 zdaniach podstawową różnicę ideową między tzw. "młodymi" a "starymi" w 1906 roku

.....
.....
.....
.....

Zadanie 27 (2 punkty)

Przeczytaj fragment tekstu współczesnego historyka (źródło 1), przeanalizuj tabelę (źródło 2) i wykonaj zadanie.

źródło 1

W kampanii propagandowej, prowadzonej przez obie strony z dużym nakładem środków, przewagę mieli niewątpliwie Anglicy i Francuzi. Zresztą Niemcy sami nazbyt często szkodzili sobie i dostarczali argumentów przeciwnikom. Propaganda koalicyjna doskonale wyzyskiwała zatapianie okrętów pasażerskich, gdy ginęli obywatele amerykańscy ("Lusitania" 7 maja, "Arabic" 19 sierpnia 1915 r., "Sussex" 24 maja 1916).

(Źródło: J. Pajewski, Historia powszechna 1871-1918, Warszawa 1994, s. 391)

źródło 2

Wywóz towarów z USA w mln dolarów

Do	Rok 1914	1915	1916
Państw ententy	824,8	1991,7	3214,5
Państw centralnych	169,3	11,9	1,2

(Źródło: J. Pajewski, Historia powszechna 1871-1918, Warszawa 1994, s. 390)

- Przeanalizuj źródła 1 i 2 a następnie rozstrzygnij, czy relacje polityczne niemiecko-amerykańskie miały wpływ na relacje ekonomiczne i wysuń jeden argument w 1-2 zdaniach uzasadniający zajęte stanowisko:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 28 (1 pkt)

Przeczytaj fragment tekstu źródłowego i wykonaj zadanie.

Czy sądzi Pan, Ekscelencjo - powiedział Piłsudski - że Naród da się oszukać frazesem lub obietnicą? Czy myśli Pan, że jeśli nalepicie orla polskiego na każdy palec u ręki, która nas dławi, to przez to Polacy zaczną uważać morderczy uścisk tej ręki za wyraz miłości i przyjaźni?

Von Beseler zrywa się, staje przed brygadierem czerwony z uniesienia - Herr von Piłsudski! - krzyczy - krótko i węzłowato [...]. Niech Pan pójdzie z nami. Damy Panu wszystko: siłę, sławę, pieniądzem [...]. Piłsudski słucha, bębniąc palcami po stole - Pan mnie nie rozumie, Ekscelencjo - odpowiada spokojnie, - Pan nie chce mnie zrozumieć. Gdybym przyjął Pańską propozycję - wy, Niemcy, zyskalibyście jednego człowieka, ja zaś straciłbym cały Naród.

(N. Davies, Boże Igrzysko, t. II, cz. I, Kraków 1998, s. 421)

- Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej ustal okres, w którym odbyła się zacytowana rozmowa i podkreśl właściwą odpowiedź:

Rozmowa Hansa von Beselera z Józefem Piłsudskim odbyła się:

- podczas tworzenia legionów w 1914 roku
- podczas opracowywania tekstu Aktu 5 Listopada
- podczas uwięzienia J. Piłsudskiego w 1918 roku
- żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa

Zadanie 29 (1 punkt)

Obejrzyj reprodukcję banknotu i wykonaj zadanie.

(Źródło: "Historia Krakowa w banknotach zapisana", Kraków 2007, s. 19)

- Na podstawie elementów tekstowych i graficznych banknotu oraz wiedzy własnej ustal, kiedy najwcześniej mógł on zostać wyemitowany i podkreśl prawidłową odpowiedź:

Banknot mógł zostać najwcześniej wyemitowany:

- 9 sierpnia 1914 roku
- 9 lipca 1915 roku
- 9 grudnia 1916 roku
- żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa

Zadanie nr 30 (4 punkty)

Przyporządkuj polskie jednostki wojskowe do kraju/obszaru, w którym zostały sformowane podczas I wojny światowej i wpisz odpowiednią nazwę w wykropkowane miejsce.

- Bajonczycy
- Legion Puławski
- Błękitna Armia
- II Korpus Polski

Brudnopis